

Kesişimsellik: İmparatorluk Alanlarındaki “Uyanış” Hayaliyle İyi Hissetme

11.03.2019 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu-1: Bu makale Nayi Duniya tarafından Revolution gazetesinde 2 Mart 2019 tarihinde yayınlandı.

Kaynak için: <https://revcom.us/a/584/intersectionality-feel-good-make-believe-en.html>

Editörün Notu-2: Kesişimsellik; kadın düşmanlığı, ırkçılık, cinsiyetçilik, homofobi, transfobi, yetenekçilik, yabancı düşmanlığı, vb. gibi birden fazla baskıcı ve ayrımcı kategorinin birbirleriyle iç içe geçebildiklerini ve ayrı ayrı incelenemeyeceklerini açıklamak için eleştirel teorilerde kullanılan bir kavramdır.

Kesişimsellik ülkesine hoş geldiniz. Görünüşte radikal ve her şeyi kapsayan bir çerçevenin, bu baskıları üreten ve uygulayan sistemi yıkmanın “düzensizliği” olmadan da milyarlarca insanın karşılaştığı birden çok baskının kavranabileceğini, reform mücadelelerinde hakikatin en çok ezilenin otorite ve liderliğinde belirlendiğini kabul edip bu şekilde bunların aşılabileceğini sanarak, zengin ve yoksul uluslar gibi dünyadaki en temel ve derin toplumsal ayrımların ve uçurumların etkin bir şekilde göz ardı edildiği ve “kesişimler” olarak isimlendirildiği, dünyayı değiştirmek için bu “kulvarların” “doğrudan tecrübeler” şeklinde paylaşılmasının yeterli olacağını düşünmeye...

Bu durum, “uyanmış” dünya hayaliyle iyi hissetmekten başka bir şey değildir. Korkunç -ve gereksiz yere- acıların çekildiği **gerçek dünyada**, milyarlarca insana salık verilen zalimce bir şakadır. Dünya büyük bir çoğunluk için dehşet verici durumdadır -tüm insanların baskı altına alınması ve sömürülmesi, soykırım savaşları ve yakın çevrelerdeki şiddet, çatışmalardan kaynaklı milyonlarca insanın evlerinden sürülmesi ve küresel ısınma... Bu dünya bir sistem tarafından biçimlendirilmiş ve damgalanmıştır: bu kapitalizm-emperyalizm sistemidir. Bob

Avakian'ın dediği gibi:

İşin temeline inelim. Bir devrime ihtiyacımız var. Bunun haricindeki her şey, son tahlilde saçmalıktır.

- *BAasics 3:1, Bob Avakian*

Kesişimsellik, insanların birbirleriyle imtiyazlar için kavga ettiği dünyayı olduğu haliyle bırakarak baskının çeşitli biçimleri arasında bir sıralama yapma ve bunları karara bağlamak için bir çerçeve oluşturur. “Bakış açısı epistemolojisi”, milyarlarca insan tarafından hissedilip yaşanan ve bu korkunç baskılara neden olan **sistemik** nedenlerin altında yatan itici dinamiklerin gerekli ve mümkün analizine izin vermez. Ne **probleme** yönelik (baskıyı yaratan köklere yönelik) ne de **çözüme** yönelik (temel olarak bu köklerin sökölüp atılmasının gerekliliği ve bunun ötesine geçebilmeye yönelik) kesişimsellikle ilgili HİÇBİR ŞEY “radikal” değildir! Bunu yapabilmek **bilimi** gerektirir, yüzeyin altında bulunan esas nedenlere ve itici güçlere, bunların tarihsel açıdan nasıl geliştiğine, bunların nasıl işlediğine ve devam eden değişimlerine bakabilmeyi gerektirir.

Kanser gibi veya Ebola gibi ciddi bir hastalığın teşhis ve tedavisinde bilimi uygulamak, yani altta yatabilecek gen mutasyonu veya mikroplara, bunlara tekabül edecek tedavilere ve bu bağlamda hastalardan öğrenmek ve onlarla birlikte çalışmak yerine, her hastanın “kesişimsel” yaşanmış tecrübelerinin paylaşılmasıyla ve bunun semptomları ve acıları ile kendinizi sınırlarmısınız?

Objektif toplumsal gerçeklik aslında var olandır, yalnızca anlatıların derlenmesi ile hükme varmak veya sürecin parçası olsa bile yalnızca insanların düşündükleri ile belirlenmiş bir şey değildir. Toplamlar, tüm doğal fenomenler gibi ortaya çıkar, değişir ve varlıklarını yitirirler - ve **bilim, doğaya olduğu gibi, temel ve itici dinamikleri ve bu dinamikler içindeki çoklu gelişim yollarını kavramak için topluma da uygulanabilir.**

Yüzleşilmesi gereken ve derine inilmesi gereken sorular şunlardır: Kapitalist üretim ilişkileri ile Siyah insanlara, kadınlara, LGBTQ bireylere ve göçmenlere yönelik baskı gibi bu toplumda yerleşik olan köklü toplumsal baskı biçimleri arasındaki gerçek ve dinamik bağlantılar nelerdir? İçlerinden biri diğerleri olmadan da çözülebilir mi? Tüm sistemi devirmek bir devrimi mi

gerektirecek, yoksa daha azından bir şeyler yapabilir miyiz? ABD gibi bir ülkede gerçek bir devrim nasıl yapılabilir? Ne tür bir topluma ihtiyaç var ve ne tür bir toplum bunun yerini alabilir? Temel olarak tüm baskı, sömürü ve uzlaşmaz toplumsal bölünmelerin ötesindeki bir dünyaya, tüm insanlığın kurtuluşuna nasıl ulaşabiliriz ve bu mümkün mü? Dünya ölçeğindeki bir sürecin parçası olarak bu neye benzemektedir?

Bob Avakian'ın (BA) atılımlarında yoğunlaşan TÜM bu sorulara yaklaşımlar ve cevaplar mevcuttur. Marx'ın toplumların nasıl geliştiği, sınıfsal bölünmeleri ve tüm baskı biçimleri olmayan bir geleceğin mümkünlüğü ile yapılan bilimsel atılımı ve bu anlayışın ilk komünist devrim dalgası boyunca daha da geliştirilmesi insanlık açısından dünyayı değiştiriyordu. Fakat gerek teoride gerekse pratikte komünizmin temelde bilimsel ve özgürleştirici karakterine ve hedeflerine karşı olan bazı önemli yönleri de bulunuyordu. BA bunları çözümledi ve **bütün insanlığı kurtarmak için** tamamen yeni bir çerçeveyi, **yeni komünizmi** oluşturdu. Öyleyse evet, **yalnızca bu gezegende milyarlarca kişinin yaşadığı baskıları yalnızca kavramayan ancak bunun ötesine geçecek yolu çizen radikal ve bilimsel bir çerçeve mevcut!**

“Bakış açısı epistemolojisi” veya “kesişimsel analiz” uygulamak, **bu kritik soruları** dahi soramaz – ve oldukça gerekli olan bu süreç önünde engel olarak dikilirler. Elbette bu baskı biçimleri, dünya çapında bir kapitalizm-emperyalizm sistemi bağlamında ortaya çıktıkları için “kesişmektedirler”, ancak en çok ezilenin “bakış açısı” veya “anlatıları” sistemin altındaki işleyişe, tüm bu baskıcı toplumsal ilişkilerin bu toplumun tarihinde ve bu sistemin doğasında nasıl iç içe geçtiğine yönelemez. “Kesisimsel bir kimlik” olarak yaklaşılan sınıf, bir global üretim ilişkileri sistemi olarak toplumsal ilişkilere ve dönemdeki fikirlere damgasını vuran kapitalizm-emperyalizmin ikamesi, özü veya anlaşılmaya başlanması anlamına da gelmez.

Bunları ortadan kaldırmak ve kökten farklı bir sistem ve toplum kurmak için neyin gerekli olduğunu sağlayan bilim ve temel nedenlere ulaşmak için bilimsel bir yaklaşım olmadan, TÜM direniş ve mücadeleler, bu zulmün kaynağı olan aynı sisteme tekrar yönelirler. Bu olmadan, en içten ve en iyi niyetler, içgörüler, analizler ve mücadeleler dahi **kapitalist üretim tarzının ötesini görememenin temel yetersizliği ile**, bu sistemin sürekliliği ile sınırlandırılacak ya da

kısıtlı hale gelecektir. Ezilenlerin, uzun süredir susturulmuşların anlatıları ve yaşanmış tecrübeleri kritik bir role sahiptir – *ancak bu bağlamda, tüm insanlığın kurtuluşu için devrim yapmak ve her şeyin ötesine geçmek gerekir, “benim olanı almak” ya da “uyanmış” dünya için değil.*

Şunu söylemek gerekiyor ki, bu “uyanmış” dünyanın kesişimsel baskı matriksinde, belirsiz “güvenli alanlarda” hatta bu asalak kapitalist-emperyalist sömürü zincirinin tepesinde ABD bulunsa bile, ABD’nin ayrıcalıkları bu yapıda kendine yer bulmuyor. “Bana” ve “benim” baskıma odaklanılıyor, peki ya 7 milyar insan ne olacak? Ya Irak’ta, Afganistan’da, Libya’da, Orta ve Güney Amerika’da veya Bangladeş’te yaşayanlar, milyarlarcası ter atölyelerine, madenlerde, çiftliklerde giysi, teknoloji ve gıda sağlamaya çalışanlar ne olacak? Liste uzayıp gider...

Amerika’nın “uyanmış” alanlarında, bakış açısı denen şey tüm insanlığın kurtuluşu için bir çerçeve değildir, bunlar yalnızca imparatorluk döküntüleridir, bu döküntüler için rehberden başka bir şey sağlamamaktadır. Emperyalist ülkeler ile Üçüncü Dünya arasındaki bölünmeyi ve bunun üzerindeki ABD’nin rolünü ortadan kaldırmadan sınırlar arasında kesişimselliği uygulamaya çalışmak ise tamamen boş hayaldir ve daha da kötüsü bu emperyalizmin bahanesidir ve şu temelde yoğunlaşmaktadır: temelden hiçbir şeyi değiştirmeden “uyanık” olmak!

Bir Meydan Okuma ve Davet

Gerçek bir değişim arzusunun dolandırıcılar ve okullardaki kabadayı kılıklı tipleri izleyerek heba edilmesini sağlayan, siyasetin merkezine ezilenlerin “kimlik” siyasetini getirip bunu meşrulaştıran, zarar verici illüzyonlara ve anlamsız reformlara yönelik sözde radikal “ortadan kaldırmaları” öne sürüp, başka zamanlarda egemen sınıflar içinden savaş suçlusu Demokrat Parti adaylarını parlatan **insanların daha fazla oyununa ihtiyacımız yok. Kimlik ve anlatı üzerinden meşrulaştırılmış bir “konuşma hakkına” ve “önderliğe” ihtiyacımız bulunmuyor!**

ACİLEN GEREKLİ ŞEY ŞUDUR: Dünyayı ve onun tüm baskıcı toplumsal ilişkilerini kökten ve temelden değiştirmek. Bu konu, *düzeltilme (reform)* x *devrim* meselesi üzerine ciddi bir diyalog ve tartışma gerektirir. Bu dehşetin kaynağı nedir ve çözüm nedir, tüm insanlığı kurtaracak şey nedir ve aynı sistem içinde yeniden yapılanmaya neden olan şey nedir?

Her vicdan sahibi kişi bu çağrıya katılmalıdır:

**“Uyandığınızı Sanıyorsunuz... Fakat Bir Kabus İçinde Uyurgezerlik
Yapıyorsunuz - Bu Sistem Yeniden Düzeltilemez, Bu Sistem
Devrilmelidir!”**

GERÇEK Bir Devrim Turu İçin Organize Olun!